

Priština, dana 23. july 2019.godine

G. Shekip Fazliu, Sekretar
Telekom Kosova, A.D.

PISMO PREPORUKE

Žalba br. 29/2019

**Kohavision
protiv
Telekoma Kosova**

Poštovani g. Fazliu,

Institucija Ombudsmena (IO) je u skladu sa članom 16. stav 1. Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu, i u skladu sa članom 10. Zakona br. 03/L-215 o uvidu u javnim dokumentima, dana 8. januara 2019. godine, primio žalbu gđe. Ardiana Taçi Mehmeti novinarka/autor KTV-Kohavision (u daljem tekstu *žalilja*), koja je podneta protiv Telekoma Kosova (TK) zbog ne odgovaranja na zahtev za pristup javnim dokumentima.

Na osnovu informacija koje ima na raspolaganju Ombudsman, podrazumeva se da se žalilja nekoliko puta obratila putem e-maila TK-u sa zahtevima za pristup javnim dokumentima. Dana 8. juna 2018. godine, žalilja je tražila pristup javnim dokumentima, odnosno tražila je pristup ugovoru koji je TK sklopio za objekat TK-a koji se nalazi na trgu "Majka Tereza". Dana 12. juna 2018. godine, žalilja je tražila pristup javnim dokumentima, odnosno tražila pristup svim ugovorima koje je TK sklopio za objekte koje Vala koristi iznajmljivanjem u opštini Prištine. Dana 24. oktobra 2018. godine, žalilja je ponovila njen zahtev od 12. juna 2018. godine, pozivajući se na izjavu i javno obećanje koje je bivši izvršni direktor KT-a dao u emisiji "Interaktiv" KTV-a da će pristup traženim dokumentima biti odobren. Međutim žalilja nije dobila odgovor.

Dana 11. februara i 12. marta 2019. godine, Ombudsman se obratio pismom TK-u u vezi sa slučajem žalije, i dana 3. aprila 2019. godine, dobio je odgovor od službenice u TK za komunikaciju sa građanima. Međutim, ovim odgovorom, Ombudsman je obavješten samo o prvom zahtevu od 8. juna 2018., ali ne i o zahtevu od 12. juna 2018. godine. Stoga, dana 15. maja 2019. Ombudsman se ponovo obratio sekretaru KT-a, i tražio da bude obavješten o

radnjama koje je KT preduzeo ili planira da preduzme u skladu sa Zakonom o pristupu javnim dokumentima, kao odgovor na zahteve žalilje za pristup javnim dokumentima.

Dana 31. maja 2019. godine Ombudsman je dobio odgovor od službenice za komunikaciju sa građanima, koja ga je obavestila o zahtevima žalilje za pristup svim ugovorima koje je TK sklopio za objekte koje Vala koristi iznajmljivanjem u opštini Priština. U ovom odgovoru, TK smatra da je zahtev za pristup svim ugovorima koje je TK sklopio za objekte koje Vala koristi iznajmljivanjem netačan i da tehnički onemogućava identifikaciju i pružanje takvih podataka i smatra da žalilja treba da precizira i pojasni zahtev. Dok u vezi pristupa ugovoru koji je Telekom sklopio sa kompanijom Flexus-om za marketing, TK smatra da postoje ograničenja u pružanju informacija, jer se radi o zaštiti komercijalnih i drugih ekonomskih interesa korporacije, pozivajući se na članu 12.1.7 Zakona br. 03/L-215 o uvidu u javnim dokumentima.

Ombudsman, u ovom slučaju, primećuje da je zahtev žalilje bio jasan, "[...] *tražimo od Telekoma da nam odobri pristup u svim ugovorima o objektima koje Vala koristi iznajmljivanjem u opštini Prištine*"¹, kao i pitanje koje je poslato istog dana, "[...] .. *Kolika je mesečna zakupnina zgrade u kojoj se nalazi Telekom Kosova na Trgu „Majka Tereza? ..* [...] ".² su jasna i konkretna. Štaviše, Ombudsman primećuje da TK uopšte nije odgovorio na zahteve podnete od strane žalilje za pristup javnim dokumentima, što je u suprotnosti sa članom 7, stav 8 ZUJD, prema kojem javni autoritet je dužan da u roku od 7 dana, od dana registrovanja zahteva, donosi odluku o dozvoljavanju uvida u zatraženi dokument ili da pismeno odgovori sa obrazloženjem za potpuno ili delimično odbijanje i informiše tražioca o pravu koje on ima da podnese zahtev za preispitivanje. Odbijanje zahteva se vrši pismenom odlukom o odbijanju istog

Ombudsman takođe ističe da ograničenje prava pristupa javnim dokumentima treba da bude izuzetak, što je predviđeno članom 12. stav 1. Zakona o uvidu u javnim dokumentima, koji izričito definiše situacije za odbijanje prava na pristup dokumentima. Međutim, član 12. stav 3. ZUJD-a predviđa mogućnost ograničenja bilo kog dela traženog dokumenta iz razloga navedenih u članu 12. stav 1., dok ostali delovi dokumenta javno se objavljuju. Dalje, u slučajevima kada se odbija zahtev za pristup javnim dokumentima, javna institucija koja u potpunosti ili delimično odbija pristup dokumentu dužna je da donese pismeno rešenje o razlozima odbijanja.³

Međutim, ograničenje prema članu 12. ZUJD-a ne podrazumeva zabranu ili uskraćivanje prava na pristup traženom dokumentu, pravo koje je garantovano Ustavom i Zakonom. Ombudsman konstatuje da neuspeh da se donese odluka u adekvatnom obliku i sa održivim obrazloženjem predstavlja loše upravljanje. Isto tako, nedostatak donošenja jedne odluke u obliku koji je propisan zakonom rezultira i nedostatkom obaveštenja stranke o pravu na žalbu, što takođe predstavlja kršenje prava na korišćenje pravnih lekova.

Ustav Republike Kosova (u daljem tekstu *Ustav*) u članu 41, stav 1 predviđa Pravo na Pristup Javnim Dokumentima: "Svako lice uživa pravo pristupa javnim dokumentima." Dok u stavu 2

¹ Zahtev od 8 juna 2018. godine, u 09:41 časova.

² Zahtev od 8 juna 2018. godine, u 4:31 PD

³ Zakon br. 03/L-125 o uvidu u javnim dokumentima, član 9 [Razmatranje potvrdnog zahteva].

istog člana definiše se: *“Dokumenta koje poseduju javni i državni organi, su javna, osim onih kojima je pristup zakonom ograničen, zbog privatnosti, poslovnih tajni ili informacija koje su klasifikovane kao poverljive.”*

Duh člana 41 Ustava je prosleđen takođe u članu 1, Zakona br. 03/L-215 o uvidu u javnim dokumentima (u daljem tekstu ZUJD), prema kojem: *„Ovaj zakon garantuje pravo svakog fizičkog ili pravnog lica, bez diskriminacije po bilo kom osnovu, da imaju pristup, na zahtev, dokumentima vođenim, pripremljenim ili primljenim od javnih institucija.”*

Sloboda primanja i prenošenja informacija predviđena je i članom 10. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP) - [Sloboda izražavanja]: *„Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu posedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez mešanja javne vlasti i bez obzira na granice.... ”.*

Štaviše, Ombudsman podseća da praksa Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) shodno članu 53 Ustava predstavlja osnovu za tumačenje ljudskih prava. U slučaju *Observer i Guardian V. Velike Britanije*, ESLJP je procenio da *„Uskratiti informacija javnošću o funkcionisanju državnih organa znači kršiti osnovno pravo demokratije.”*⁴

Dalje ESLJP, u slučaju *Stell and Morris v The United Kingdom*, od 15 maja 2005. godine, između ostalog, smatra da bi u demokratskom društvu i male i neformalne grupe trebale biti u mogućnosti da efektivno vrše njihove aktivnosti i da postoji snažan javni interes koji omogućava spoljnim grupama i pojedincima da doprinesu javnoj raspravi davanjem informacija od opšteg interesa (stav 89).⁵

Imajući u vidu ulogu medija i javnosti u demokratskom društvu, i imajući u vidu da se osnovna prava i slobode garantovana Ustavom mogu ograničiti samo u meri koja je neophodna da se u jednom otvorenom i demokratskom društvu postigne cilj zbog kojeg se odobrava ograničenje, Ombudsman smatra da je zahtev žalilje za pristup javnim dokumentima kao takav zasnovan na Zakonu br. 03/L-215 o uvidu u javnim dokumentima.

U svrhu poboljšanja i uvažavanja prava na pristup javnim dokumentima, kao ustavno i zakonsko pravo, kako bi građani ostvarili ovo pravo kao moćno sredstvo kontrole rada vlasti, a što bi uticalo na poboljšanje rada državnih organa i povećanje transparentnosti i odgovornosti, Ombudsman, u skladu sa članom 135, stav 3 Ustava Republike Kosovo:

Preporučuje:

1. Telekomu Kosova da u skladu sa važećim zakonodavstvom, podnosiocu žalbe omogući pristup traženim dokumentima.

U skladu sa članom 132, stav 3 Ustava Republike Kosovo (*„Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahteve*

⁴ Case of Observer And Guardian V. The United Kingdom, (Application no. 13585/88, 26 November 1991.

⁵ Rasti *Stell and Morris v The United Kingdom*, (Aplikimi nr. 68416/01, 15 maj 2005).

Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta i informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom“) i člana 28 Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu („Autoriteti, kojima je Ombudsman uputio preporuke, zahtev ili predlog za preduzimanje konkretnih mera, [...] treba da odgovore u roku od trideset (30) dana. Odgovor treba da sadrži razloge u pisanoj formi o preduzetim radnjama u vezi navedenog pitanja“), ljubazno vas molimo da nas informišete o radnjama koje ćete preduzeti u vezi sa ovim pitanjem.

S poštovanjem,

Hilmi Jashari
Ombudsman